

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 2T/57/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813010138
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Dubová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8813010138.44

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v senáte zloženom z predsednícky senátu JUDr. Gabriely Dubovej, PhD., a prísediacich Kláry Košalkovej a Jána Kopca, v trestnej veci obžalovaného C.. E.O. D., L.. XX.X.XXXX, trestne stíhaného pre spolupáchateľstvom trestný čin sprenevery podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, na hlavnom pojednávaní dňa 20. júna 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, trestné stíhanie vedené Okresným súdom Vranov nad Topľou pod sp.zn. 2T/57/2013, proti obžalovanému C.. E. D.T., L.. XX.X.XXXX E. J., P. J. G. XXXX/XX, J. - O., M. J. W.,

pre skutok v obžalobe prokurátora právne posudzovaný ako spolupáchateľstvom trestný čin sprenevery podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, na tom skutkovom základe, že

obžalovaný C.. E. D. v období od 19. júla 2002 najmenej do 12. septembra 2002 vo Vranove nad Topľou spoločne po vzájomnej dohode so D. X. vystupujúcim pod menom E. O., predsedom predstavenstva Poľnohospodárstva Topľa, akciová spoločnosť, so sídlom vo Vranove nad Topľou, ako zástupcovia tejto spoločnosti, bez súhlasu Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky v Bratislave, z objektu spoločnosti vyskladnili a rozpredali uskladnené obilniny a strukoviny predstavujúce štátne hmotné rezervy, tam uskladnené na základe Zmluvy o skladovaní hmotných rezerv obilnín a strukovín č. XXX/XXX/XX zo dňa 20.11.1995 v znení jej dodatkov, v celkovom objeme 5484,144 ton, pozostávajúce zo pšenice kŕmnej v množstve 1504,050 ton a hodnote 158.879,87 Eur (4.786.415 Sk), pšenice potravinárskej v množstve 1314,214 ton a hodnote 171.062,80 Eur (5.153.437,80 Sk), kukurice kŕmnej v množstve 2665,88 ton a hodnote 289.530,47 Eur (8.722.395 Sk), a bez súhlasu Roľníckeho družstva Dlhé Klčovo vyskladnili a predali tam uskladnenú pšenicu potravinársku v množstve 95,40 ton a hodnote 13.902,51 Eur (418.827,20 Sk) a pšenicu kŕmnu v celkovom množstve 66,674 ton a hodnote 7.524,78 Eur (226.691,60 Sk), čím Správe štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky spôsobili škodu v celkovej výške 619.473,47 Eur (18.662.257,80 Sk) a Roľníckemu družstvu Dlhé Klčovo škodu vo výške 21.427,30 Eur (645.518,80 Sk),

zastavuje, pretože tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

Podľa § 281 ods. 3 Trestného poriadku súd poškodených Správu štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, Pražská 29, Bratislava, IČO: 30 844 363, a Roľnícke družstvo Dlhé Klčovo, Dlhé Klčovo, IČO: 31 667 635, s nárokom na náhradu škody odkazuje na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal dňa 5.4.2013 na Okresnom súde Vranov nad Topľou obžalobu č.k. VII/2 Gv 25/2005 - 397 zo dňa 28. marca 2013, na obžalovaného C.. E. D. pre skutok uvedený vo výroku tohto uznesenia právne kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005.

Z obsahu podanej obžaloby vyplýva, že skutok mal byť spáchaný v období od 19.7.2002 najmenej do 12.9.2002, takmer 11 rokov pred podaním obžaloby, konanie pred súdom prebieha viac ako 9 rokov a samotné stíhanie obžalovaného C.. E. D. prebieha takmer 18 rokov. Vzhľadom na doposiaľ trvajúcu dĺžku trestného stínania Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len konajúci súd), považuje za potrebné poukázať na zásadné okolnosti priamo súvisiace s doposiaľ trvajúcou dĺžkou konania, a to nielen do minulosti, ale aj smerom do budúcnosti.

Trestná vec obžalovaného C.. E. D. je komplikovanou vecou z hľadiska dokazovania vzhľadom na dobu, kedy mal byť skutok spáchaný a množstvo svedkov navrhovaných obžalobou. Z návrhov uvedených v obžalobe, písomných návrhov obžalovaného a jeho doposiaľ všetkých obhajcov je zrejmé, že strany v konaní navrhujú vykonať rozsiahle dokazovanie na jednej strane s úmyslom preukázať vinu obžalovaného, na druhej strane preukázať jeho nevinu z konania uvedeného v obžalobe. Je na úvahe konajúceho súdu, vykonanie ktorých dôkazov pripustí v zmysle § 2 ods. 10, 11, § 240 ods. 3, 4 Trestného poriadku.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ Vranov nad Topľou ČVS: OUV-363/VV-2002 zo dňa 26.9.2002, bolo podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku (z.č. 141/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005), začaté trestné stíhanie a uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Prešov ČVS: KUJP-68/OVEK-2003 zo dňa 26.7.2004, bolo podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie D. X. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, 5 Trestného zákona pre skutok uvedený pod bodom č. 1 vo výroku tohto uznesenia vyšetrovateľa.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu justičnej polície PZ Vranov nad Topľou ČVS: OUV-363/VV-2002 zo dňa 16.12.2002, bolo podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Prešov ČVS: KUJP-68/OVEK-2003 zo dňa 26.7.2004, bolo podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie D. X. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, 5 Trestného zákona pre skutok uvedený pod bodom č. 2 vo výroku tohto uznesenia vyšetrovateľa.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu justičnej polície PZ Vranov nad Topľou ČVS: OUV-363/VV-2002 zo dňa 17.10.2002 bolo podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Odboru justičnej a kriminálnej polície Vranov nad Topľou ČVS: ORP-191/OdV-VT-2004 zo dňa 26.7.2004, bolo podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie D. X. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, 4 písm. c) Trestného zákona pre skutok uvedený vo výroku tohto uznesenia vyšetrovateľa.

O spojení týchto trestných vecí obvineného D. X. vedených pod ČVS: KUJP-68/OVEK-2003 a ČVS: ORP-191/OdV-VT-2004 (okrem ďalších trestných vecí), bolo rozhodnuté uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Prešov ČVS: KUJP-68/OVEK-2003 zo dňa 30.7.2004, vedených ďalej pod sp.zn. ČVS: KUJP-68/OVEK-2003.

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odboru boja proti organizovanej kriminalite Stred, Oddelenie vyšetrovania, Banská Bystrica, ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 zo dňa 4.10.2004, bolo C.. E. D. vznesené obvinenie okrem iných v bode č. 1 pre pokračujúci trestný čin sprenevery formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, 5 Trestného zákona. (konanie obžalovaného kvalifikované ako trestný čin poškodzovania veriteľa formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 256 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. b) Trestného zákona, a trestný čin nevyplatenia mzdy a odstúpného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 248a ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4

Trestného zákona, bolo zastavené Uznesením prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp.zn. VII/2 Gv 25/2005 zo dňa 14.8.2012)

Z uvedeného je zrejmé, že trestné stíhanie pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, 5 Trestného zákona, pre ktorý bola podaná obžaloba, bolo začaté dňa 26.9.2002 a 17.10.2002. Obvinenie pre takto kvalifikovaný skutok voči pôvodne spoluobvinenému D. X. bolo vznesené dvoma uzneseniami dňa 26.7.2004, následne spojených do spoločného konania dňa 30.7.2004, obvinenému C.. E. D. bolo vznesené dňa 4.10.2004.

Obvinený D. X., štátny občan Ukrajiny, sa v priebehu prípravného konania vrátil späť na územie Ukrajiny. Vzhľadom k trestu vyhostenia z územia Slovenska uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Trnava sp.zn. 6T/250/1999 zo dňa 11.1.2000, na základe ktorého bol vyhostený dňa 23.12.2005, a ďalším skutočnosťami, bol uznesením ČVS:PPZ-9/BOK-S-2005 zo dňa 19.1.2010, právoplatným dňa 28.12.2012, vylúčený zo spoločného konania na samostatné konanie ďalej vedené na Prezídium PZ, Úrade boja proti organizovanej kriminalite, Odbore boja proti organizovanej kriminalite Stred, Oddelení vyšetrovania, Banská Bystrica pod ČVS:PPZ-3/BOK-ST-2010. Po vylúčení bol v pôvodnom konaní vypočutý v procesnom postavení svedka dňa 23.2.2011 na základe dožiadania v rámci poskytnutej súčinnosti príslušnými orgánmi Ukrajiny.

Vo vyšetrovacom spise sa nachádzajú aj uznesenia Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbore boja proti organizovanej kriminalite Stred, Oddelení vyšetrovania, Banská Bystrica, v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 o začatí trestného stíhanie a vznesení obvinenia C.. E. D. pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona, a pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Trestného zákona, tieto trestné stíhanie boli v priebehu prípravného konania zastavené Uzneseniami prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp.zn. VII/2 Gv 25/2005 zo dňa 27.2.2010 a zo dňa 28.12.2007. Ďalšie uznesenia sa týkali spojenia jednotlivých trestných vecí obvinených, následného vylúčenia zo spoločných konaní, väzobného stíhanie v období od 26.5.2004 - 30.9.2004, a od 11.10.2004 do 24.11.2004.

V prípravnom konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie výsluchom obvineného C.. E. D., svedkov, nariadením znaleckého dokazovania a výsluchom znalca k podanému znaleckému posudku, listinnými dôkazmi doloženými do spisu, po ukončení ktorého prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal dňa 5.4.2013 na konajúcom súde obžalobu č.k. VII/2 Gv 25/2005 - 397 zo dňa 28.3.2013, na obvineného C.. E. D. pre skutok uvedený vo výroku tohto uznesenia právne kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005. Samotná obžaloba s odôvodnením má 63 strán a predložený vyšetrovací spis mal 8124 strán.

Trestná stíhanie obžalovaného C.. E. D. (ďalej len obžalovaný), po podaní obžaloby je na konajúcom súde vedené pod sp.zn. 2T/57/2013, trestná vec bola dňa 5.4.2013 elektronickými prostriedkami pridelená do senátu 2T, predsedovi senátu JUDr. Miroslavovi Novákovi ako zákonnému sudcovi. V konaní pred súdom udelil obžalovaný dňa 17.3.2014 plnomocenstvo na zastupovanie advokátovi JUDr. Mariánovi Novikmecovi, AK NOVIMEC s.r.o., Rázusova 125, Vranov nad Topľou, IČO: 36 868 701.

Na základe Opatrenia predsedu Okresného súdu Vranov nad Topľou č. 15/2014, sp.zn. 1SprO/656/2014, bola nerozhodnutá a nevybavená trestná vec sp.zn. 2T/57/2013, z dôvodu viac ako 6 týždňov trvajúcej práceneschopnosti zákonného sudcu JUDr. Miroslava Nováka, prerozdelená a elektronickými prostriedkami dňa 22.7.2014 pridelená do senátu 10 T, predsedovi senátu JUDr. Martinovi Kopinovi ako zákonnému sudcovi. Do prerozdelenia veci nebolo súdom rozhodnuté o podanej obžalobe, ani vytyčený termín verejného zasadnutia resp. hlavného pojednávania.

Na základe podanej sťažnosti prokurátora Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou sp.zn. Pv 295/13/7713 zo dňa 11.7.2014, na prietahy v konaní z dôvodu nečinnosti konajúceho súdu podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, Krajský v Prešove uznesením sp.zn. 3Ntro/1/2014 zo dňa 6.8.2014, určil na vykonanie úkonov po doručení obžaloby a vykonanie predbežného pojednania obžaloby alebo hlavného pojednávania lehotu do 10.11.2014. K námietke zaujatosti oznámenej zákonným sudcom

JUDr. Martinom Kopinom Krajský súd v Prešove uznesením sp.zn. 3Nto/10/2014 zo dňa 27.8.2014, rozhodol, že tento nie je vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci sp.zn. 2T/57/2013.

Na predbežnom prejednaní obžaloby dňa 5.11.2014 (od 10:00 hod. - 15:05 hod.) v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kopinu a prísediacich Andreja Babjačka a Jána Sedláka, z ktorého bola vylúčená verejnosť, sa obžalovaný osobne zúčastnil a vyjadril sa ku skutočnostiam uvedeným v obžalobe, v ďalších termínoch sa obžalovaný na verejnom zasadnutí nezúčastnil, vždy však vopred ospravedlnil svoju neúčasť a požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, obhajca bol vždy prítomný. Verejné zasadnutie pokračovalo v termínoch 3.2.2015 (odročené bez prejednaní - zdravotné dôvody prísediaceho, od 10:30 hod. - 11:30 hod.), 8.4.2015 (od 10:45 hod. - 14:30 hod.), 3.6.2015 (odročené bez prejednaní - nesplnenie povinnosti uloženej poškodenému Správe štátnych hmotných rezerv SR, od 13:45 hod. - 14:00 hod.), 26.8.2015 (odročené bez prejednaní - rodinné dôvody prísediaceho, od 10:15 hod. - 10:50 hod.), 11.11.2015 (od 13:30 hod. - 16:15 hod.), na ktorom bolo uznesením rozhodnuté o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi, proti ktorému podal prokurátor sťažnosť.

Na základe podanej sťažnosti Krajský súd v Prešove uznesením sp.zn. 2To/10/2016 zo dňa 27.7.2016, zrušil uznesenie o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi sp.zn. 2T/57/2013 zo dňa 11.11.2015, a uložil konajúcemu sudu vo veci znova konať a rozhodnúť, spis bol z krajského súdu vrátený dňa 6.9.2016.

V zmysle Dodatku č. 4 k Rozvrhu práce Okresného súdu Vranov nad Topľou na rok 2016, sp.zn. 1SprR/5/2016 zo dňa 31.5.2016, bola nerozhodnutá a nevybavená trestná vec sp.zn. 2T/57/2013, z dôvodu dočasného pridelenia zákonného sudcu JUDr. Martina Kopinu na Krajský súd v Prešove od 1.6.2016 do 1.6.2017, prerozdelená a elektronickými prostriedkami dňa 6.6.2016 pridelená do senátu 13 T, predsedovi senátu Mgr. Anne Monokovej, ako zákonnému sudcovi, v ktorom bol dňa 29.9.2016 daný pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu sp.zn. 2To/10/2016 zo dňa 27.7.2016, stranám konania.

V zmysle Dodatku č. 5 k Rozvrhu práce Okresného súdu Vranov nad Topľou na rok 2017, sp.zn. 1SprR/6/2017 zo dňa 1.5.2017, s účinnosťou od 1.6.2017, z dôvodu zmeny v personálnom obsadení súdu sudcami JUDr. Gabrielou Dubovou, PhD., a jej pridelení do senátu 1T, po návrate dočasne prideleného sudcu JUDr. Martina Kopinu z Krajského súdu v Prešove, bola nerozhodnutá a nevybavená trestná vec sp.zn. 2T/57/2013, v pomere 7:3 prerozdelená medzi senáty 1T a 10 T, a elektronickými prostriedkami dňa 2.6.2017 pridelená do senátu 1 T, predsedovi senátu JUDr. Gabriele Dubovej, PhD., ako zákonnému sudcovi, prísediacimi v senáte boli Andrej Babjačok a Ján Sedlák.

Po oboznámení sa s trestnou vecou v senáte 1T bolo v trestnej veci sp.zn. 2T/57/2013 nariadené hlavné pojednávanie, prvý termín bol určený v dňoch 12.2.2018 - 14.2.2018, 19.2.2018 - 21.2.2018. Prokurátor v obžalobe navrhoval osobný výsluch obžalovaného a 32 svedkov, pred ich predvolaním boli vykonané lustrácie v registri k zisteniu osobných údajov, čítaním výpovedí z prípravného konania 100 svedkov, čítaním znaleckého posudku a výsluchom znalca C.. K. W. (dňa 10.5.2021 vyčiarknutá zo zoznamu znalcov), oboznámením množstva listinných dôkazov.

Na hlavnom pojednávaní dňa 12.2.2018, bol vypočutý obžalovaný, ktorý po prednesení obžaloby a zákonnom poučení vyhlásil, že sa cíti byť nevinný, výsluch v prítomnosti obhajcu prebiehal od 9:10 hod. - 14:00 hod.. Pri pokračovaní hlavného pojednávania v dňoch 13.2.2018 - 14.2.2018, 19.2.2018 - 21.2.2018, obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, s tým že obhajca bude prítomný. Z poškodených bol v týchto termínoch od 12.2.2018 - 14.2.2018 prítomný splnomocnený zástupca Správy štátnych hmotných rezerv SR, ktorý trval na nároku na náhradu škody, na ďalších termínoch požiadal o ospravedlnenie neúčasti a konanie v neprítomnosti, poškodený Roľnícke družstvo Dlhé Klčovo nebolo prítomné na žiadnom z termínov, neúčasť neospravedlnili, bol prečítaný uplatnený nárok na náhradu škody.

Dňa 13.2.2018 bol vypočutý svedok I. M., D. W., S. Q. vopred ospravedlnil neúčasť zdravotnými dôvodmi, (doba trvania hlavného pojednávania od 09:10 hod. - 09:15 hod., 12:30 hod. - 14:25 hod., ďalej len HP), dňa 14.2.2018 boli vypočutí svedkovia W.. C. P. S. W.. G. G. (HP od 09:00 hod. - 14:30 hod.). Dňa 19.2.2018 mali byť vypočutí svedkovia W.. C. P. S. C. J., ktorí vopred ospravedlnil neúčasť zdravotnými dôvodmi (HP od 09:00 hod. - 09:15 hod., od 12:30 hod. - 12:50 hod), dňa 20.2.2018 boli vypočutí svedkovia C. P. S. C. C. (HP od 09:05 hod. - 14:42 hod.), dňa 21.2.2018 boli vypočutí svedkovia

C. C. S. S. Y. (HP od 09:10 hod. - 14:00 hod.), hlavné pojednávajúce odročené na 23.- 24.4.2018, za 6 pojednávacích dní doba trvania spolu 23 hod. a 22 min..

Dňa 23.4.2018 mal byť vypočutý svedok W.. S. Q., ktorý dodatočne zdravotnými dôvodmi ospravedlnil svoju neúčast' (HP od 09:05 hod.- 09:17 hod.), dňa 24.4.2018 bol vypočutý svedok C. J. (HP od 09:05 hod. - 13:40 hod.), za 2 pojednávacie dni doba trvania spolu 4 hod. a 47 min., obžalovaný sa na týchto termínoch osobne zúčastnil, hlavné pojednávajúce odročené na 18.-19.6.2018

Dňa 18.6.2018 z dôvodu, že svedok W.. S. Q. využil právo odoprieť výpoveď podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku, boli prečítané zápisnice o skoršej výpovedi z prípravného konania, obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti (HP od 09:05 hod. - 10:47 hod.) doba trvania spolu 1 hod. a 42 min.. Z rodinných dôvodov predsedu senátu bol opatrením termín určený na 19.6.2018 zrušený a určený na 1.-2.10.2018. Z vopred oznámených zdravotných dôvodov dozorujúceho prokurátora (operačný zákrok a práceneschopnosť), bol opatrením termín určený na 1.-2.10.2018 zrušený a určený na 3.-4.12.2018.

Dňa 3.12.2018 mali byť vypočuté svedkyne W.. C. P. S. C. V., ktoré vopred ospravedlnili neúčast' zdravotnými dôvodmi (HP od 09:05 hod.- 09:10 hod., od 13:00 hod. - 13:05 hod.), dňa 4.12.2018 bol vypočutý svedok S. Š., D. W.. I. C. vopred ospravedlnil neúčast' vážnym zdravotným stavom, k čomu bola predložená a následne aj súdom vyžiadaná lekárska správa (HP od 09:15 hod. - 13:25 hod.), za 2 pojednávacie dni doba trvania spolu 4 hod. a 20 min., obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, hlavné pojednávajúce odročené na 25. - 26.2.2019.

Dňa 25.2.2019 bola vypočutá svedkyňa W.. C. P. (HP od 09:00 hod. - 11:30 hod.), poobede kedy mala byť vypočutá svedkyňa C. V., bolo pojednávajúce zrušené z dôvodu potreby prednostného a urýchleného rozhodnutia vo väzobnej veci sp.zn. 1Tp/37/2018. Dňa 26.2.2019 bol vypočutý svedok C.. G. J., D.S. W.. R. I. neúčast' vopred ospravedlnila zdravotnými dôvodmi (HP od 13:10 hod. - 14:10 hod.), za 2 pojednávacie dni doba trvania spolu 3 hod. a 30 min., obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, hlavné pojednávajúce bolo odročené na 15.4.2019.

Z dôvodu ospravedlnenia pre náhlu práceneschopnosť dozorujúceho prokurátora a svedkyne W.. R. I. zdravotným dôvodom, bolo hlavné pojednávajúce dňa 15.4.2019 (od 09:00 hod. - 09:15 hod.), po oboznámení týchto skutočností odročené na 17.6.2019, doba trvania 15 min..

Dňa 17.6.2019 bola vypočutá svedkyňa C. V., D. W.. R. I. vopred ospravedlnila neúčast' zdravotným i dôvodmi (HP od 09:10 hod. - 11:15 hod.), doba trvania 2 hod. a 5 min., obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, hlavné pojednávajúce odročené na 23.9.2019 sa neuskutočnilo z dôvodu práceneschopnosti predsedu senátu, nový termín bol určený na 20.11.2019.

Z dôvodu neúčasti prísediaceho Jána Sedláka a svedkyne W.. I. Č., bolo hlavné pojednávajúce dňa 20.11.2019 po oboznámení týchto skutočností odročené na 11.2.2020 (HP od 09:00 hod. - 09:15 hod.), doba trvania 15 min., obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti.

Dňa 11.2.2020 bolo predsedom senátu oboznámené ospravedlnenie prísediaceho Andreja Babjačka a čestné vyhlásenie, že zo zdravotných dôvodov nemôže ďalej vykonávať funkciu prísediaceho na súde, na základe čoho ako aj z dôvodu ďalšieho procesného postupu súvisiaceho so zmenou v osobe senátu, bolo zrušené predvolanie svedkov na tento termín, (HP od 09:10 hod. - 09:15 hod.), doba trvania 5 minút, obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, hlavné pojednávajúce odročené na deň 2.6.2020.

Opatrením zo dňa 3.3.2020, sp.zn. 2T/57/2013, bolo určené, že zo zdravotných dôvodov prísediaceho Andreja Babjačka nahradí ako prísediaca Klára Košalková, po zmene trestnú vec sp.zn. 2T/57/2013 prejednával senát v zložení predseda senátu JUDr. Gabriela Dubová, PhD., prísediaci Klára Košalková a Ján Sedlák.

Obžalovaný po doručení opatrenia o zmene v zložení senátu, čestného vyhlásenia pôvodného prísediaceho a oznámenia s výzvou podľa § 277 ods. 5 Trestného poriadku, podaním zo dňa 30.3.2020, oznámil súdu, že súhlasí so zmenou v zložení senátu.

Dňa 2.6.2020 bola vypočutá svedkyňa W.. K. N., svedkyňa W.. I. Č. vopred ospravedlnila neúčast pobytom v zahraničí, vyšším vekom a pandémiou COVID 19 (HP od 09:05 hod. - 10:56 hod.), doba trvania 1 hod. a 51 min, obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, hlavné pojednávanie odročené na 16.9.2020, termín zrušený z dôvodu ospravedlnenej neúčasti svedkýň W.. I. Č. S. W.. R. I. nepriaznivým zdravotným stavom, nový termín bol určený na 8.12.2020.

Dňa 8.12.2020 mal byť vykonaný výsluch svedkov W.. S. B. S. I. D., ktorí vopred ospravedlnili neúčast zdravotnými dôvodmi, vyšším vekom a pandémiou COVID 19, z prípravného konania boli prečítané zápisnice o výsluchu svedkov W.. I. C. (trvalo nepriaznivý zdravotný stav), S. I. (úmrtie), L. C. (úmrtie), ktorého ďalšia výpoveď prečítaná nebola z dôvodu, že prísediaci Ján Sedlák odišiel ako prísediaci v inej trestnej veci sp.zn. 2T/91/2013, ktorej termín zobral na vedomie skôr, (HP od 09:00 hod.- 10:14 hod.), doba trvania 1 hod. a 14 min, obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, hlavné pojednávanie bolo odročené na 1.2.2021, 8.2.2021, termín dňa 1.2.2021 opatrením zrušený z dôvodu ospravedlnenia prísediacej Kláry Košalkovej (kontakt s osobou pozitívne testovanou COVID 19).

Dňa 8.2.2021 neboli splnené podmienky na vykonanie hlavného pojednávania z dôvodu ospravedlnenia prísediaceho Jána Sedláka nepriaznivým zdravotným stavom a poveternostnou situáciou (HP od 09:25 hod. - 09:32 hod.), doba trvania 7 min., obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, odročené na 19.- 20.4.2021.

Dňa 19.4.2021 bola z prípravného konania prečítaná ďalšia zápisnica o výsluchu svedka L. C. (úmrtie), ďalej sa na tomto a nasledujúcich pojednávaniach pokračovalo čítaním zápisníc o výsluchu svedkov, ktorých čítanie navrhol prokurátor v obžalobe W.. X. C., S. Y., W.. I. C., I. G. (HP od 09:07 hod. - 11:25 hod.), dňa 20.4.2021 čítaním zápisníc o výsluchu svedkov E. T., C. J.. S. T., I. I. (Ú.), S. Š., I. D. (HP od 09:00 hod. - 11:30 hod.), za 2 pojednávacie dni doba trvania spolu 4 hod. a 48 minút, obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, odročené na 28.6.2021.

Do začatia hlavného pojednávania dňa 28.6.2021 nebol doručený súhlas obžalovaného s konaním v jeho neprítomnosti, bolo odročené na 16.8.2021, zároveň došlo k zmene dozorujúceho prokurátora - JUDr. Dušana Hurtu z dôvodu odchodu do dôchodku nahradil JUDr. Vladimír Vaľo (HP od 09:21 hod. - 09:28 hod.), z dôvodu ospravedlnenia prokurátora a nemožnosť zastúpenia iným prokurátorom vzhľadom na závažnosť veci termín na 16.8.2021 opatrením zrušený, odročené na neurčito nakoľko táto skutočnosť bola oznámená predsedníčke senátu v čase jej dovolenky dňa 11.8.2021.

Dňa 26.8.2021 bol termín hlavného pojednávania určený na 4.10.2021, na ktorom boli prečítané zápisnice o výsluchu svedkov J. Š.P., G. Š., I. Š., C. M., C. Y. (HP od 09:00 hod. - 11:30 hod.), doba trvania 2 hod. a 30 min., obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, odročené na 7.12.2021, 14.-15.2.2022. Z dôvodu práceneschopnosti dozorujúceho prokurátora a nemožnosť zastúpenia iným prokurátorom vzhľadom na závažnosť veci termín na 7.12.2021 bol opatrením zrušený.

Dňa 14.2.2022 boli prečítané zápisnice o výsluchu svedkov C. G., C. Y., C. P., C. K., I. C., W. Y., C. S., C. G., J.R. W., D. C., I. I., J. Y. (HP od 09:07 hod. - 11:25 hod.), dňa 15.2.2022 zápisnice o výsluchu svedkov G. V., Š. C., I. D., I. I., I. Š., Q. Y., V. D., G. T., I. T.M., E. G., C. Y., S. Y., I. T., B. Y. (HP od 09:05 hod.-11:25 hod.), za 2 pojednávacie dni doba trvania spolu 4 hod. a 38 minút, obžalovaný požiadal o vykonanie v jeho neprítomnosti, odročené na 12.4.2022, 20.4.2022, z dôvodu ochorenia COVID 19 a karantény prísediaceho Jána Sedláka termíny opatrením zrušené a určené na deň 20.6.2022, 27.6.2022.

Prísediaci Ján Sedlák sa osobne dňa 25.4.2022 dostavil na konajúci súd, kde uviedol, že vzhľadom na zdravotný stav a vyjadrenie ošetrojúceho lekára doložené do spisu, zo zdravotných dôvodov sa nebude môcť ďalej zúčastňovať v súdnych konaniach ako prísediaci, dňa 12.4.2022 bol pozitívne testovaný na COVID 19, v súčasnosti má iné pretrvávajúce zdravotné problémy.

Opatrením zo dňa 27.4.2022, sp.zn. 2T/57/2013, bolo určené, že zo zdravotných dôvodov prísediaceho Jána Sedláka ho nahradí ako prísediaci Ján Kopec, po zmene trestnú vec sp.zn. 2T/57/2013 prejednávajúca senát v zložení predsedu senátu JUDr. Gabriela Dubová, PhD., prísediaci Klára Košalková a Ján Kopec.

Obžalovaný po doručení opatrenia o zmene v zložení senátu a oznámenia s výzvou podľa § 277a Trestného poriadku, podaním zo dňa 25.5.2022, elektronicky doručeným prostredníctvom obhajcu súdu

dňa 25.5.2022, oznámil že nesúhlasí v poradí s druhou zmenou v zložení senátu a podľa § 277a ods. 1 Trestného poriadku a žiada, aby sa v trestnej veci sp.zn. 2T/57/2013 hlavné pojednávanie vykonalo znova.

Obžalovaný v odôvodnení svojho podania zo dňa 25.5.2022 uviedol, že od začiatku pojednávania v trestnej veci sp.zn. 2T/57/2013 sa zmenilo viacero sudcov, kde predseda senátu JUDr. Martin Kopina odmietol obžalobu z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí, opis skutku a predložené dôkazy, prokurátor tento stav nijako nezmenil. S prvou zmenou v osobe člena senátu keď prísediaceho Andreja Babjačka nahradila Klára Košalková, súhlasil v domnienke, že konanie bude postupovať plynule, u obžalovaného nenastali dôvody, ktoré by mali vplyv na plynulé prejednanie veci, pokiaľ nebol osobne prítomný na konaní súdu súhlasil s vykonaním predtým verejného zasadnutia a hlavných pojednávaní v jeho neprítomnosti, počas doterajšieho priebehu konania žije v právnej neistote. Druhá zmena člena senátu, keď prísediaceho Jána Sedláka nahradil Ján Kopec je závažným zásahom, novému prísediacemu nemôžu byť zrejme všetky súvislosti a podrobnosti tejto podľa dĺžky trvania „mimoriadne zložitej veci“, pre spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci je dôležité, aby všetci členovia mali autentickú skúsenosť, autentické poznanie svedectiev z výpovedí svedkov a hlavne aby si ujasnili, čo je predmetom podanej obžaloby, pretože obžalovaný doposiaľ osobne nepozná obsah a priebeh skutku, pre ktorý bola obžaloba podaná. Neznevažuje pamäťové schopnosti členov senátu, avšak poukázal na objektívnu dĺžku konania pred súdom 9 rokov a celkovú dĺžku trestného stíhania 18 rokov od údajne spáchaného skutku pred 20 rokmi, pokladá sa dôležité a spravodlivé, aby sa vykonali opakované výpovede všetkých svedkov pred novým zložením senátu, teda nesúhlasí aby sa v konaní pokračovalo z dôvodu zmeny už dvoch členov senátu. Žiada, aby sa v zmysle § 277a ods.1 Trestného poriadku hlavné pojednávanie vykonalo znova, so zmenou v osobe senátu nesúhlasí, žiada o opätovné predvolanie všetkých svedkov, ktorým by sám alebo prostredníctvom obhajcu mohol klásť otázky. V novom konaní nesúhlasí s čítaním výpovede svedkov o skutku spred 20 rokov, trvá na svojich výpovediach, všetkých listinných vyjadreniach doručených konajúcemu súdu, opätovne vyhlásil, že trestné stíhanie jeho osoby je nedôvodné a sú porušované jeho práva na spravodlivý proces.

Z doterajšieho priebehu konania pred súdom v trestnej veci sp.zn. 2T/57/2013, vyplýva, že po podaní obžaloby a doručení spisového materiálu, bola obžaloba najprv predbežne prejednaná v senáte v zložení predseda senátu JUDr. Martin Kopina, prísediaci Andrej Babjačok, Ján Sedlák, v období od 5.11.2014 do 11.11.2015 bolo určených 6 termínov 5.11.2014, 3.2.2015, 8.4.2015, 3.6.2015, 26.8.2015, 11.11.2015, z čoho 2 termíny - 3.2.2015, 26.8.2015, boli odročené bez prejednanja z dôvodov na strane prísediacich, a 1 termín - 3.6.2015 z dôvodu na strane poškodeného - Správy štátnych hmotných rezerv SR. Obžalovaný sa prvom termíne zúčastnil, na ďalších ospravedlnil svoju neúčasť a súhlasil s vykonaním v jeho neprítomnosti, obhajca bol prítomný, z celkového času 13 hod. a 25 min., predbežné prejednanie skutočne trvalo 11 hod. a 35 min..

V zmysle uznesenia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2To/10/2016 zo dňa 27.7.2016, o zrušení uznesenia sp.zn. 2T/57/2013 zo dňa 11.11.2015 o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi, po pridelení trestnej veci do senátu 1T dňa 2.6.2017 v zložení predseda senátu JUDr. Gabriela Dubová, PhD., prísediaci Andrej Babjačok, Ján Sedlák, po oboznámení sa s trestnom vecou bolo nariadené hlavné pojednávanie. Zo zdravotných dôvodov dňa 3.3.2020 prísediaceho Andreja Babjačka nahradila Klára Košalková, dňa 27.4.2022 prísediaceho Jána Sedláka nahradil Ján Kopec.

V 6 pojednávacích dňoch 12.-14.2.2018, a 19.-21.2.2018, pojednávanie trvalo spolu 23 hod. a 22 min., v dňoch 23.-24.4.2018 - 4 hod. a 47 min, dňa 18.6.2018 - 1 hod. a 42 min, v dňoch 3.-4.12.2018 - spolu 4 hod. a 20 min., v dňoch 25.-26.2.2019 spolu 3 hod. a 30 min., dňa 15.4.2019 - 15 min., dňa 17.6.2019 - 2 hod. a 5 min., dňa 20.11.2019 - 15 min., dňa 11.2.2020 - 5 min., dňa 2.6.2020 - 1 hod. a 51 min., dňa 8.12.2020 - 1 hod. a 14 min., dňa 8.2.2021 - 7 min., v dňoch 19.-20.4.2021 spolu 4 hod. a 48 min., dňa 28.6.2021 - 7 min., dňa 4.10.2021 - 2 hod. a 30 min., v dňoch 14.-15.2.2022 - 4 hod. a 38 min.

Z doposiaľ určených termínov hlavného pojednávania, bolo dokazovanie výsluchom obžalovaného a v obžalobe prokurátorom navrhnutých svedkov, a z dôvodu odopretia výpovede, trvalo nepriaznivého zdravotného stavu, úmrtia svedka čítaním zápisnice o výpovedi svedka z prípravného konania, vykonané v dňoch 12.-14.2.2018, 20.-21.2.2018, 24.4.2018, 18.6.2018, 4.12.2018, 25.-26.2.2019, 17.6.2019, 2.6.2020, 8.12.2020. Dokazovanie v obžalobe prokurátorom navrhnutým čítaním zápisníc o výpovedi svedkov z prípravného konania v dňoch 8.12.2020, 19.-20.4.2021, 4.10.2021, 14.-15.2.2022.

V dňoch 19.2.2018, 23.4.2018, 3.12.2018, 15.4.2019, 20.11.2019, 11.2.2020, 8.2.2021, bola na pojednaniach oboznámená ospravedlnená neúčast predvolaných svedkov a prísediacich vzhľadom na vyšší vek hlavne zdravotnými dôvodmi, dokazovanie vykonávané nebolo. Z oznámených zákonných dôvodov dozorujúceho prokurátora, prísediacich, predsedu senátu, boli termíny pojednania v dňoch 19.6.2018, 1.-2.10.2018, 23.9.2019, 16.9.2020, 1.2.2021, 16.8.2021, 7.12.2021, 12.4.2022, 20.4.2022, opatrením zrušené. V prípade obžalovaného tento len do začatia hlavného pojednania dňa 28.6.2021 nedoručil súhlas s vykonaním v jeho neprítomnosti.

Z uvedeného prehľadu nariadených termínov hlavných pojednání vyplýva, že zo strany súdu pri nariaďovaní termínov hlavných pojednání bola snaha súdu konať plynulo a bez prieťahov. Aj napriek tomu bolo doposiaľ z navrhnutých osobných výsluchov 32 svedkov, boli doposiaľ vypočutí 13 svedkovia, z dôvodu odopretia výpovede, úmrtia svedka, trvalo nepriaznivého zdravotného stavu boli v prípade 3 svedkov prečítané zápisnice o skoršej výpovedi z prípravného konania, niektorí svedkovia sa napriek opätovnému predvolaniu z pojednania z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a vyššieho veku viackrát ospravedlnili, pri výsluchoch vzhľadom na časový odstup od skutku si viacerí svedkovia udalosti presne nepamätali, nevedeli odstrániť rozpory vo výpovediach v prípravnom konaní a na hlavnom pojednání. Aj vzhľadom na pandémiu v súvislosti s ochorením COVID -19, z dôvodu obmedziť prípadné ďalšie ospravedlňovanie sa svedkov z neúčasti na hlavnom pojednání, súd aj napriek tomu, že ešte neboli vypočutí všetci svedkovia navrhnutí obžalobou, pristúpil k vykonávaniu dokazovania čítaním zápisníc o výsluchu svedkov z prípravného konania. Z navrhnutých čítaní výpovedi 100 svedkov z prípravného konania boli prečítané zápisnice o výpovedi 43 svedkov, iné dôkazy v doterajšom priebehu konania vykonané neboli.

Obžalovaný v konaní pred súdom podaním zo dňa 4.12.2020 v spojení s vyjadrením zo dňa 29.12.2020, namietal prieťahy v prejednávanej veci v zmysle celkovej dĺžky konania vedeného proti jeho osobe, časový odstup od skutku a následného vznosenia obvinenia, čím svojimi podaniami fakticky podal sťažnosť na postup súdu pre porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočným prieťahov podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, ako to skonštatoval aj Krajský súd v Prešove v podaní sp.zn. 4Ntro/1/2021 zo dňa 13.1.2021 k predloženej sťažnosti obžalovaného, porušenie ustanovení § 55 ods. 3 Trestného poriadku zistené nebolo.

Obžalovaný v priebehu konania pred súdom, viacerými do spisu doloženými podaniami poukázal na nezákonnosť trestného stíhania vedeného proti jeho osobe, a podaním zo dňa 14.4.2021 predložil návrh na zastavenie trestného stíhania z dôvodu uvedeného v § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prejednávanej veci možno považovať za extrémny prípad odôvodňujúci zastavenie trestného stíhania.

Podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku súd zastaví trestné stíhanie, ak na hlavnom pojednání zistí, že je tu niektorá z okolností uvedených v § 9 ods. 1..

Podľa § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

Podľa § 10 ods. 14 Trestného poriadku trestné konanie je konanie podľa tohto zákona, trestné stíhanie úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku, prípadne iného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vo veci samej a prípravným konaním sa rozumie úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu (ďalej len „dohoda o vine a treste“) alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.

Jednou zo základných multilaterálnych zmlúv, ktorou sa Slovenská republika musí riadiť, je aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo 4.11.1950 (ďalej len Dohovor), ktorý sa stal súčasťou nášho právneho poriadku na základe Oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí bývalej

Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, ktorá pristúpila k Dohovoru dňa 21.2.1991, rovnako aj k ďalším dodatkovým protokolom, oznámenie bolo uverejnené v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb.

Článok 6 ods. 1 Dohovoru (veta prvá) stanovuje, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Z tohto článku vyplýva právo na konanie spravodlivé (spravodlivý proces), verejné a právo na to, aby každá vec bola prejednaná nezávislým a nestranným súdom v primeranej lehote.

Dohovor presne nestanovuje dobu, ktorú trestné stíhanie od jeho začatia až po jeho skončenie môže najviac trvať. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý Dohovor v poslednej inštancii aplikuje, však v rámci viacerých rozhodnutí, ktorú budú nižšie spomenuté, dáva odpoveď na to, čo už prejednaním veci v primeranej lehote nie je.

V prejednávanej trestnej veci sp.zn. 2T/57/2013 mal byť skutok spáchaný takmer pred 20 rokmi v období od 19.7.2002 najmenej do 12.9.2002, takmer 11 rokov pred podaním obžaloby, konanie pred súdom prebieha viac ako 9 rokov, a samotné stíhanie obžalovaného takmer 18 rokov. Konajúci súd si je vedomý toho, že z článku 6 Dohovoru nevyplýva priama povinnosť zastaviť takto dlho trvajúce trestné stíhanie, ale Dohovor takúto možnosť nevyklučuje, pričom ako bude ďalej uvedené, v niektorých extrémnych prípadoch je možné dospieť k záveru, že takúto dlhú dobu trvajúci proces je priam nevyhnuté zastaviť, pretože v konečnom dôsledku dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V rámci doterajšieho priebehu konania pred súdom a po oznámení obžalovaného, že nesúhlasí v poradí s druhou zmenou v zložení senátu a podľa § 277a ods. 1 Trestného poriadku a žiada, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo znova, sa súd zaoberal posúdením toho, či takmer po 18 rokoch trestného stíhania, je ešte prípustné vo veci konať z hľadiska zásady práva na spravodlivý proces, vzhľadom na zložitú dokazovanie z hľadiska jeho rozsahu, technickej stránky a predpokladanej časovej náročnosti, ktoré konanie ešte viac predĺži. Už teraz je konanie súdom vedené viac ako 9 rokov, a do budúcnosti trestnú vec nebude možné prejsť a rozhodnúť v priebehu niekoľkých týždňov resp. niekoľkých málo mesiacov. Do úvahy treba zobrať aj skutočnosť, že proti rozhodnutiu vo veci samej bez ohľadu na jeho výsledok, je reálne očakávať podanie opravného prostriedku niektorou zo strán. Netreba zvlášť zdôrazňovať, že akokoľvek by vec bola zložitá, štát ako orgán moci musí mať k dispozícii také prostriedky, aby ju neprejednával v čase, ktorý viac než podstatne presahuje jedno desaťročie a to bez toho, že by na tom niesol vinu obžalovaný napr. vyhýbaním sa trestnému stíhaniu, čo sa v prejednávanej veci nijako nestalo.

Z uvedeného je zrejmé, že doba trvania trestného konania v doterajšom priebehu konania aj pri najreštriktívnejšom výklade voči obžalovanému, nebola spôsobená konaním obžalovaného. Po dobu 18 rokov, z toho 9 rokov v prípravnom konaní a 9 rokov v konaní pred súdom, bol obžalovaný k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní a súdu, ktoré tak mohli uplatňovať všetky zákonné kompetencie súvisiace s efektívnym vyšetrením a skončením prejednávanej veci, pričom zabezpečenie dôkazov nevyžadujúcich prítomnosť obžalovaného nebolo obmedzené počas celej doby trestného stíhania. Napriek tejto, naozaj extrémne dlhej dobe, vec doteraz nie je skončená, pričom zvolené spôsoby vybavenia nariadením hlavného pojednávania a určení jeho termínov po zrušení uznesenia o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi krajským súdom, nemôžu byť pričítané a vyhodnotené v neprospech obžalovaného.

Konštatovaniu porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru musí predchádzať test proporcionality. Pre vykonanie tohto testu je najskôr potrebné skúmať:

a) faktory, ktoré sú významné pre posúdenia dĺžky konania z hľadiska prieťahov spôsobených orgánmi štátu vo vzťahu k celkovej dĺžke konania, závažnosti trestného obvinenia, rozsahu a obtiažnosti predmetu trestného konania, a v neposlednom rade aj rozsah osobitnej záťaže, ktorej je obžalovaný vystavený v súvislosti s dĺžkou trestného konania, k prieťahom v konaní spôsobenom obžalovaný však nie je možné prihliadať,

b) faktory dôležité pre posúdenie účelu trestu, ako napríklad nevyhnutnosť ochrany spoločnosti pred konkrétnym páchatelom trestného činu, ktorá musí byť vždy posúdená vzhľadom na spôsob vedenia

života páchatel'a od spáchania stíhaného skutku do vynesenia rozhodnutia, zistenie či obžalovaný skutočne potrebuje výchovu k riadnemu životu prostredníctvom uloženia akéhokoľvek trestu, reálnu účinnosť prípadného trestu s ohľadom na výchovné pôsobenie na ostatných členov spoločnosti v súvislosti s odstupom od doby kedy prišlo k spáchaniu trestného činu.

Až po analýze vyššie uvedených faktorov je možné urobiť záver o tom, či prípadné obmedzenie osobnej slobody páchatel'a v dôsledku uloženého trestu, resp. obmedzenie jeho základných práv vyplývajúce zo samotného trestného konania, sú ešte v primeranom (proporcionálnom) pomere k ochrane verejného záujmu.

S predlžujúcou sa dĺžkou trestného stíhania sa vytráca základný vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. Doba medzi trestným konaním páchatel'a a vynesením konečného rozhodnutia má priamy vplyv na účel trestu, ktorý má byť uložením konkrétneho trestu dosiahnutý. So zväčšujúcim sa časovým odstupom od spáchania trestného činu sa oslabuje prvok individuálnej aj generálnej prevencie, spôsobilosť trestu výchovne pôsobiť na spoločnosť je po tak dlhej dobe výrazne znížená.

Otázkou zastavenia trestného stíhania z dôvodu uplynutia neprimerane dlhej doby jeho trvania sa už zaoberali súdy Slovenskej republiky napr. Krajský súd v Trnave v konaní sp.zn. 5To 85/2009, Krajský súd v Bratislave v konaní sp.zn. 2To 255/2002, Najvyšší súd SR v konaní sp.zn. 3Tz 2/2003 (rozhodnutie uverejnené v zbierke súdnych rozhodnutí pod číslom Tpj 5/2004) uviedol niekoľko dôležitých skutočností, ktoré pre ich zásadný význam z hľadiska možnosti zastavenia trestného stíhania vo veci uvedie konajúci súd aj v tomto odôvodnení.

Najvyšší súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí predovšetkým uviedol, že zastavenie trestného stíhania pre neúmernú dĺžku konania z dôvodu uvedeného v § 11 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (zákon č. 141/1961 Zb., v znení účinnom od 31.12.2005), teraz § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z.z., v znení účinnom od 1.1.2006), s poukazom na článok 6 Dohovoru, neprichádza v zásade do úvahy, lebo žiadna medzinárodná zmluva k takému postupu Slovenskú republiku nezaväzuje. Neúmernú dĺžku konania môže súd zohľadniť pri výmere trestu a tak poskytnúť dotknutej osobe spravodlivé zadostučinenie.

Okrem tohto záveru však Najvyšší súd SR uviedol i to, že uplynutie doby viac ako 8 rokov od vznesenia obvinenia je možné z hľadiska práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru považovať za extrémny prípad, ktorý odôvodňuje zastavenie trestného stíhania na základe vtedajšieho § 11 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku per analogiam. Prejednávané veci sp.zn. 2T/57/2013 od vznesenia obvinenia do podania obžaloby uplynulo takmer 9 rokov a rovnako dlho prebieha konanie pred súdom, kde prejednávaný skutok mal byť spáchaný takmer pred 20 rokmi, pričom obžalovaný s ďalšou zmenou v osobe senátu nesúhlasí.

Aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Tost 12/2012 zo dňa 16.5.2012 vyplýva, že Ústava Slovenskej republiky má povahu základného prameňa práva, ktorý je nadradený voči všetkým ostatným prameňom práva. V prípade, že ústavná úroveň úpravy verne prenáša do vnútroštátneho právneho poriadku záväzky z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ústavná úprava bude slúžiť ako základňa ich praktickej aplikácie v právnej praxi Slovenskej republiky. V článku 48 ods. 2 ústava zaručuje, že každý má právo, aby s jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Dohovor v znení protokolu číslo 11 zakotvuje, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Pri posudzovaní lehoty je potrebné prihliadať na zložitnosť prípadu, správanie osôb, ktoré mohli prispieť k prieťahom a tiež k spôsobu, akým štátne orgány záležitosť prejednávali. Vo výnimočných prípadoch Európsky súd pre ľudské práva uznal za primeranú lehotu konania pre vnútroštátnymi orgánmi lehotu 6 rokov. Svojimi dôsledkami v kontexte 10 rokov (v tam prejednanom prípade) od spáchania obžalobného skutku môžu nadobudnúť charakter odopretia spravodlivosti (denegatio iustitiae).

Z ďalšieho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Tdo V 21/2013 zo dňa 4.2.2014, taktiež vyplýva, že dĺžka konania, ktorá s prihliadnutím na obťažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestom konaní alebo súdu, výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach, je takou okolnosťou, ktorá môže odôvodniť pri ukladaní trestu použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 40 ods. 1 Trestného zákona (zákon č. 140/1961 Zb.,

v znení účinnom do 31.12.2005), teraz § 39 ods. 1 Trestného zákona (zákon č. 300/2005 Z.z., v znení účinnom od 1.1.2006), a uloženie trestu odňatia slobody bod dolnú hranicu trestnej sadzby stanovenej zákonom, resp. v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva za istých okolností i meritórne ukončenie veci zastavením trestného stíhania alebo oslobodením spod obžaloby.

V zásade možno konštatovať, že Európsky súd pre ľudské práva považuje za neúmerne dlhé konanie už konanie, ktoré presahuje dobu 6 rokov. Z judikatúry zmluvných strán Dohovoru možno zistiť, že dotknuté osoby napr. v prípadoch Beck (Nórsko), Helmut Jansen (Spolková republika Nemecko), sa pred vnútroštátnymi súdmi domáhali zastavenia trestného stíhania práve s poukazom na to, že v ich prípadoch bol porušený článok 6 Dohovoru. Tieto požiadavky dotknutých osôb neboli vnútroštátnymi súdmi akceptované a preto sa obe tieto osoby obrátili na Európsky súd pre ľudské práva.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutiach Beck versus Nórsko z 26.9.2001 a Helmut Jansen versus Spolková republika Nemecko z 12.10.2000 konštatoval, že vnútroštátne súdy poskytli náhradu za namietané porušenie práva zakotveného v článku 6 Dohovoru tým, že v dôsledku zistenia neprimeranej dĺžky trestného konania uložili páchatelom minimálne tresty, aké povolujú príslušné ustanovenia trestného vnútroštátneho práva a preto ďalšie zadostučinenia im nepatria.

So zreteľom na obsah Dohovoru a osobitne jeho článkov 6,13,41 možno vo všeobecnosti uviesť, že jeho signatári nešli v prípadoch porušenia ľudských práv a slobôd uvedených v článku 6 až tak ďaleko, že by trestné stíhanie páchatelov trestnej činnosti bolo možné vždy zastaviť len preto, že sa toto v neprimeranej lehote neukončilo. Možno konštatovať, že najmä v prípadoch závažnej trestnej činnosti by zastavenie trestného stíhania len preto, že toto trvá neprimerane dlhú dobu, bolo zjavne v zásade kontraproduktívne, lebo by sa vlastne uprednostňovali práva páchatelov závažne trestnej činnosti pred ich obeťami. Z odôvodnení vyššie citovaných rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva však vyplýva, že zastavenie trestného stíhania v prípadoch neúmerne dlhej doby takéhoto stíhania nie je celkom vylúčené, avšak musí ísť o extrémny prípad.

Na tomto mieste konajúci súd poukazuje aj na Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 1T 20/1998 zo dňa 5.2.2007 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3T 13/2008 zo dňa 29.10.2008, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie obžalovaných podľa § 223 ods. 1 Trestného poriadku s použitím § 11 písm. h) Trestného poriadku (zákon č. 141/1961 Zb.), a na uznesenia Špecializovaného trestného súdu Pezinok, kde v konaní sp.zn. BB-3T/29/2015 uznesením zo dňa 10.11.2015, a v konaní sp.zn. BB-3T/7/2016 uznesením zo dňa 24.8.2016, boli zastavené trestné stíhanie obžalovaných postupom podľa § 244 ods. 1 písm. c) v spojení s § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z.z.), kde od spáchania skutkov do podania obžaloby uplynula doba 15 rokov.

Z týchto záverov možno vyvodiť, že úlohou každého súdu, ktorý eventuálne uvažuje o zastavení trestného stíhania, je posúdiť, či v konkrétnej veci ide o extrémny prípad odôvodňujúci zastavenie trestného stíhania. Je potrebné si uvedomiť, že nie je možné dať jednoznačnú odpoveď ohľadne stanovenia doby, nad ktorú trestné stíhanie už nie je prípustné. Ako to vyplýva zo skôr uvedených skutočností z rozhodovacej činnosti súdov, je pri posudzovaní tejto otázky potrebné brať do úvahy závažnosť protispoločenskej činnosti, náročnosť konania, mieru, ako sa na prieťahoch v konaní podieľal samotný obvinený, i ďalšie okolnosti prípadu, ktoré nie je možné taxatívne vymenovať. Až po posúdení všetkých týchto faktorov v ich komplexnosti a príčinných súvislosti, bude môcť dať súd v tom ktorom prípade odpoveď na to, či k prieťahom došlo alebo nie a následne, či existencia takýchto prieťahov mala za následok tak závažné porušenie práva na spravodlivý proces v primeranej dobe, že je potrebné pristúpiť ku kroku, ktorý by mal byť v demokratickej spoločnosti len z tohto dôvodu veľmi výnimočným - k zastaveniu trestného stíhania.

Podľa názoru konajúceho súdu v tomto prípade išlo o takýto extrémny prípad, pričom zastavenie trestného stíhania nielenže v tomto prípade je možné, ale dokonca ho súd považuje za nevyhnutné. Osobitosti tohto prípadu, ktoré viedli k takému záveru, možno vzhľadom vyššie uvedené skutočnosti z doterajšieho priebehu konania zhrnúť nasledovne.

V prvom rade je potrebné spomenúť neskutočne neobvyklú dĺžku konania, kde v prejednávanej veci sp.zn. 2T/57/2013 mal byť skutok spáchaný takmer pred 20 rokmi v období od 19.7.2002 najmenej do

12.9.2002, takmer 11 rokov pred podaním obžaloby, konanie pred súdom prebieha viac ako 9 rokov, a samotné stíhanie obžalovaného takmer 18 rokov, čo treba považovať za neobvykle extrémny prípad. Samotná skutočnosť, že orgány činné v prípravnom konaní majú iný názor na vec ako sudy, nemôže byť pripočítaná obžalovanému v jeho neprospech. V konaní pred súdom, kde boli nariaďované termíny hlavných pojednávaní plynule, je potrebné uviesť, že s ohľadom na dobu kedy mal byť skutok spáchaný, ako aj na dobu, ktorá uplynula od vykonávania jednotlivých výsluchov svedkov v prípravnom konaní, títo sa v závislosti od vzdialenosti od miesta bydliska často nedostavovali na predvolania s ospravedlnením, či už veku alebo zdravotných problémov. Nepochybne ďalším faktorom, ktorý mal vplyv na dĺžku konania bolo obdobie dvoch rokov pandémie ochorenia COVID -19, kedy aj keď bolo nariaďované hlavné pojednávanie došlo k jeho zrušeniu, nakoľko boli pozitívny aj členovia senátu. Tak ako už bolo aj vyššie uvedené, práve s ohľadom na ospravedlňovanie sa svedkov a ich neprítomnosť, ako aj s ohľadom na pandémiu v súvislosti s ochorením COVID -19, súd vykonával dokazovanie čítaním zápisníc o výsluchu svedkov z prípravného konania. Napriek tomu však rozsiahle dokazovanie nebolo doposiaľ skončené. Toho času má spis 9665 strán.

Ďalšou skutočnosťou hodnou zreteľa pri hodnotení doterajšej dĺžky a predpokladanej dĺžky konania pred súdom vzhľadom na vyjadrenie obžalovaného, ktorý po doručení opatrenia o zmene v zložení senátu a oznámenia s výzvou podľa § 277a Trestného poriadku, podaním zo dňa 25.5.2022 oznámil, že nesúhlasí v poradi s druhou zmenou v zložení senátu a podľa § 277a ods. 1 Trestného poriadku a žiada, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo znova, ktorá predĺži len samotný čas konania pred súdom, vzhľadom na rozsah navrhovaného dokazovania o čas minimálne 1 roka a viac, pričom niektorí doposiaľ predvolaní svedkovia vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav, opakovane ospravedlnili svoju neúčast' na osobnom výsluchu, je reálne očakávaná náročnosť dokazovania v prejednávanej veci vrátane ekonomickej a finančnej náročnosti úkonov spojených s dokazovaním. Jednou zo zásad trestného konania aj keď nie určujúcou, je zásada jeho hospodárnosti. S doručovaním predvolaní, upovedomení o úkonoch trestného konania, vyžiadanim potrebných správ súvisia náklady s poštovným, v prípade účasti svedkov s preplácaním svedočného, prípadne poplatkov za poskytnutie informácií, odmeny členov senátu, teda aj posúdenie zmysluplnosti očakávaných výdavkov vo vzťahu k predpokladanému efektu musí súd pri rozhodovaní zobrať do úvahy.

Nezanedbateľná je aj tá skutočnosť, že obžalovaný svojimi podaniami v priebehu konania pred súdom namietal v prieťahy v konaní, tieto sa však po prerozdelení a pridelení trestnej veci sp.zn. 2T/57/2013 do senátu 1T netýkali prieťahov v príprave pojednania veci súdom, určením termínu konania a rozhodnutia alebo prieťahov vo vyhotovení súdneho rozhodnutia, tak ako to vyžaduje § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ale obžalovaný svojimi podaniami namietal celkovú dĺžku konania vedeného proti jeho osobe, časový odstup od skutku a následného vznesenia obvinenia, čím svojimi podaniami fakticky podal sťažnosť na postup súdu pre porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočným prieťahov podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, ako to skonštatoval aj Krajský súd v Prešove v podaní sp.zn. 4Ntro/1/2021 zo dňa 13.1.2021, k podanej sťažnosti obžalovaného zo dňa 4.12.2020 v spojení s podaním zo dňa 29.12.2020. Súd však uvádza, že pokiaľ by neprimeranosť dĺžky konania bola zapríčinená výlučne osobou, voči ktorej sa trestné stíhanie vedie, tento fakt výrazne umožňuje štátu viesť trestné stíhanie dlhšie, čo však správanie obžalovaného v prejednávanej veci nijako nenasvedčuje, po dobu 18 rokov, z toho 9 rokov v prípravnom konaní a 9 rokov v konaní pred súdom (s výnimkou včasného doručenia súhlasu s vykonaním pojednávania dňa 28.6.2021 v jeho neprítomnosti), bol obžalovaný k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní a súdu, ktoré tak mohli uplatňovať všetky zákonné kompetencie súvisiace s efektívnym vyšetrením a skončením prejednávanej veci, pričom zabezpečenie dôkazov nevyžadujúcich prítomnosť obžalovaného nebolo obmedzené počas celej doby trestného stíhania.

Ďalším faktorom, ktorý zohral úlohu pri závere súdu, že ide o naozaj extrémny prípad neprimerane dlhého konania, u ktorého je potrebné trestné stíhanie zastaviť, súvisí s predpokladaným konečným efektom trestného stíhania, teda predpokladaným rozsudkom vo veci - či už pre prípad uznania alebo neuznania viny. Tu je možné konštatovať, že v rovine rozumnej istoty je možné očakávať, že aj prípadný výrok o vine a treste by bol v podstate len akademickým výrokom, lebo v rovine rozumnej istoty možno predpokladať a očakávať, že okolnosti eventuálne vedúce k mimoriadnemu zníženiu trestu, resp. okolnosti vedúce k záveru o potrebe použitia ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu sú v tomto prípade naozaj reálne existujúce.

Rozhodnutie súdu po takmer 20 rokoch od spáchania trestného činu vyvoláva zásadné rozumné pochybnosti o spoločenskej nebezpečnosti konania obžalovaného (nejde o trestný čin, ktorý sa nepremlčuje). V prejednávanej veci trestná sadzba trestu odňatia slobody v prípade trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 5 Trestného zákona sa pohybuje v rozmedzí 5 rokov až 12 rokov, pričom tento trest by v prípade jeho mimoriadneho zníženia bolo možné znížiť až na 1 rok trestu odňatia slobody v zmysle § 40 ods. 5 písm. c) Trestného zákona s uložením iba krátkej skúšobnej doby. Zároveň súd zohľadnil skutočnosť, že obžalovaný nemá záznam v registri trestov, od podania obžaloby mu podľa odpovede z lustrácie z Generálnej prokuratúry nebolo vznesené žiadne obvinenie pre nejaký trestný čin., a preto reálna účinnosť trestu by nemala žiadne výchovné pôsobenie. Z tohto dôvodu nie je nevyhnutná ochrana spoločnosti uložením trestu.

Posledná spomenutá okolnosť, podmieňujúca hodnotenie tohto prípadu ako prípadu extrémneho, takisto súvisí s už spomenutou hospodárnosťou konania. Veľmi zjednodušene povedané, potreba akademického výroku v prejednávanej veci za situácie, kedy sa senát prvostupňového súdu a s najväčšou pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou aj odvolací súd kvôli takémuto výroku budú musieť vecou zaoberať naozaj pomerne dlhý čas, nevyváži nevyhnutnosť vynaložených predpokladaných nákladov súvisiacich s touto vecou - tak časových, ako aj materiálnych.

V právnom štáte musia byť dôsledne dodržiavané princípy právneho štátu. Súd v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu SR I ÚS 17/99, podľa ktorého „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasťou okrem iných stelesnené také princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorým boli priznané.“

Neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu sú tak právne princípy ako právna istota a spravodlivosť, ale aj ochrana základných práv a slobôd. V tomto prípade sa môže javiť, že sa tieto jednotlivé princípy mohli dostať do určitého antagonistického vzťahu. Na jednej strane je právo obžalovaného na spravodlivý proces, princíp právnej istoty a spravodlivosti a na druhej strane princíp spravodlivosti a právnej istoty spoločnosti s ohľadom na zisťovanie trestnej činnosti, odhaľovanie a potrestanie páchatel'ov. Istým spôsobom by mohlo byť vnímané rozhodnutie o zastavení trestného stíhania v tejto veci ako „zvýhodnenie“ obvineného oproti iným obvineným. Zásadné je však pre rozhodnutie vyvažovanie týchto princípov, kde základné právo obžalovaného na prejednanie veci bez prieťahov s ním súvisiaci princíp spravodlivosti aj právnej istoty sú dané na miskú váh s princípom spravodlivosti a právnej istoty spoločnosti. V nadväznosti na popísané okolnosti vedeného trestného stíhania v tejto veci extrémna dĺžka konania, ktorá nebola spôsobená obžalovaným podľa názoru súdu spôsobila, že prevážilo právo obžalovaného na prejednanie veci v primeranej lehote nad princípom právnej istoty a spravodlivosti vo vzťahu k spoločnosti.

Aj keď v súlade s nálezom Ústavného súdu SR II. ÚS 26/95, zložitost' veci zbavuje súd zodpovednosti za pretrvávajúcu právnu neistotu účastníka, súd v rámci vyhodnotenia všetkých okolností konštatuje, že aplikácia zákonom predvídaných obmedzení základných práv (vykonanie hlavného pojednávania spojeného s meritórnym rozhodnutím o obžalobe v podobe akéhokoľvek trestu), by v prejednávanej veci neobstála v uvedenom teste proporcionality z vyššie uvedených dôvodov. Po hodnotení extrémnej dĺžky konania, na ktorej nemal obžalovaný vinu, ako aj po zhodnotení, že nie je daná potreba ochrany spoločnosti uložením trestu obžalovanému, sú naplnené podmienky pre aplikáciu Dohovoru a zastavenie trestného stíhania.

Na základe uvedených zistení, skutočnosti a záverov, bolo rozhodnuté spôsobom uvedeným vo výroku uznesenia a trestné stíhanie obžalovaného bolo zastavené, pretože konajúci súd dospel k záveru, že medzinárodná zmluva - Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd ustanovuje v takto extrémnom prípade neprípustnosť trestného stíhania. Z dôvodu zastavenia trestného stíhania boli poškodené osoby s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázané na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu môže podať prokurátor a poškodený sťažnosť v lehote 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia na Krajskom súde v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Vranov nad Topľou. Sťažnosť má odkladný účinok.